

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen sorularımın **Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat KURUM** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Gülcan KAÇMAZ SAYYIĞIT

Van Milletvekili

Van'ın Erciş ilçesinde bulunan Zilan Deresi'nin (Geliyê zîlan) Hidroelektrik Santralleri (HES) ve kum ocaklarıyla ciddi bir tahribatla karşı karşıya olduğu sıklıkla kamuoyuna yansımaktadır. Her ne kadar Zilan Deresi "kesin korunacak hassas alan" olarak belirlenmiş olsa da gerektiği ölçüde koruma tedbirlerinin alınmadığı anlaşılmaktadır. Geçmiş yıllarda Danıştay'ın durdurma kararına rağmen Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) raporuna dahi gerek duyulmadan HES yapımına devam edilmiştir. Aynı şekilde Zilan Deresi üzerinde üç ayrı kum - çakıl ocağı ile yıkama - eleme tesislerinin faaliyet gösterdiği belirtilmektedir. Bölge sakinleri de özellikle Çelebibağ Mahallesi'nde kamyonlarla taşınan kum ve çakıl nedeniyle dere yatağının değiştiğini, su kanallarının kuruma tehlikesiyle karşı karşıya olduğunu belirterek su kaynaklarının ve hayvancılığın kaybolabileceği uyarısında bulunmaktadırlar.

Zilan Deresi'nde yaşanan tahribatla, bölgenin flora ve fauna yapısının zarar göreceği aşikardır. Çünkü ekolojik dengenin insan eliyle bozulması, tüm canlı yaşamı üzerinde ciddi olumsuz etkiler yaratacaktır. Uzmanlar da söz konusu faaliyetlerle birlikte koruma altındaki yaz ördeği, pasbaş patka, turna ve uzunbacak gibi kuş türleriyle, yalnızca bu dereye yaşayan Barbatula ercisanus ve Barbus ercisanus adlı endemik balık türlerinin yok olabileceğini belirtilmektedirler. Bugün Geliyê Zilan, sadece bitki örtüsü çeşitliliği ile hayvan popülasyonu gibi maddi değer taşımamaktadır. Aynı zamanda geçmişte 15 bin insanın katledildiği anıtsal bir yer olma özelliği de taşımaktadır. Birçok yurttaşın mezar yerinin ve kemiklerinin bulunduğu bir bölgeye HES ve kum - çakıl tesisleri kurmak, bir halkın acılarına da saygısızlıktır.

Bu bağlamda;

1 - Van ilinin Erciş ilçesinde bulunan Zilan Deresi üzerinde kurulan HES ile kum - çakıl ocağı sayısı kaçtır? Bunların faaliyete başlama ve bitiş tarihleri nedir?

2 - Erciş İlçesindeki Zilan Deresi üzerine kurulan HES ve kum-çakıl ocakları için ÇED raporu hazırlanmış mıdır? ÇED raporu olmadan faaliyetlere izin verilmekte midir?

3 – Erciş’te Zilan Deresi üzerinde kurulan HES ve kum-çakıl ocaklarının insan ve doğa üzerindeki tahribatı araştırılmış mıdır? Bölge sakinlerinin şikayetleri neden dikkate alınmamakta mıdır?

4 – Zilan Deresi üzerinde kurulan HES ve kum-çakıl ocaklarının birçok kuş türü ile endemik balık türünü yok olmayla karşı karşıya bıraktığı doğru mudur? Bu türlerin korunması için neler yapılmaktadır?

5 – Zilan Deresi üzerinde kum-çakıl ocağının kurulması izninin 2011 yılındaki depremde 39 kişinin hayatını kaybettiği Sevgi Apartmanının müteahhidine verildiği doğru mudur?

6 – Zilan Deresi çevresinde yaşayan yurttaşların su kaynaklarının ve hayvancılığın biteceği uyarısına kulak verilerek herhangi bir adım atılacak mıdır?